

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ BOLOGNA DERS BİLGİ PAKETLERİ HAZIRLAMA KILAVUZU

Eylül 2025 – V.01

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	0
ŞEKİLLER LİSTESİ	1
KISALTMALAR	2
GİRİŞ	3
1. GENEL BİLGİLER	4
1.1. Bologna Süreci ve Ders Bilgi Paketlerinin Önemi.....	4
1.2. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ile İlişki	4
1.3. Ders Bilgi Paketlerinin Amacı ve Kullanım Alanı	4
1.4. Sisteme Giriş	4
2. DERS BİLGİ PAKETİ TANIMLARI	6
2.1. Ders Seçimi ve Düzenleme Ekranına Geçiş	6
2.2. Ders Bilgi Paketi Düzenleme Ekranı.....	7
2.2.1. Dersin Amacı	7
2.2.2. Dersin İçeriği	7
2.2.3. Ders Notları	7
2.2.5. Ölçme ve Değerlendirme Sistemi	8
2.2.6. AKTS Yüğü Tablosu	8
2.2.7. Ders Kategorisi.....	8
2.2.8. Dersin Kaynakları	8
2.2.9. Staj Durumu.....	8
3. EK İŞLEMLER MODÜLÜ	9
3.1. Öğrenme Çıktıları.....	10
3.2. Ders Akışı	11
3.3. Diğer Kaynaklar.....	12
3.4. Program Çıktısına Katkısı.....	13
3.5. Dersin Yetkilileri.....	14
3.6. Ders Önerileri	15
3.7. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları	16
3.8. Toplu Aktarım	17
4. DERS BİLGİ PAKETLERİ KONTROL LİSTESİ	18
SONUÇ	20

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. ÖBS Giriş Sayfası Ekranı.....	4
Şekil 2. Akademik Bilgi Sistemi Ana Ekranı	5
Şekil 3. Ders Seçim Ekranı.....	6
Şekil 4. Ders Bilgi Paketi Tanımları Ekranı	6
Şekil 5. Ders Bilgi Paketi Tanımları Düzenleme Ekranı.....	7
Şekil 6. Ek İşlemler Modülü Ekranı.....	9
Şekil 7. Öğrenme Çıktıları Ekranı	10
Şekil 8. Ders Akışı Ekranı	11
Şekil 9. Diğer Kaynaklar Ekranı	12
Şekil 10. Program Çıktısına Katkısı Ekranı.....	13
Şekil 11. Dersin Yetkilileri Ekranı	14
Şekil 12. Ders Önerileri Ekranı	15
Şekil 13. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Ekranı.....	16
Şekil 14. Toplu Aktarım Ekranı	17

KISALTMALAR

AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemi

DÖÇ: Ders Öğrenim Çıktıları

ÖBS: Öğrenci Bilgi Sistemi

PÖÇ: Program Öğrenim Çıktıları

SDG: Sustainable Development Goals

SKA: Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

TYÇ: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi

TYYÇ: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi

GİRİŞ

Yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim süreçlerinin şeffaf, ölçülebilir ve uluslararası standartlarla uyumlu biçimde yürütülmesi, Bologna Süreci'nin temel amaçlarından biridir. Bu süreçte ders bilgi paketleri, her dersin akademik çerçevesini tanımlayan en kritik unsurlardan birini oluşturmaktadır.

Ders bilgi paketleri; dersin amacı, kapsamı, öğrenme çıktıları (DÖÇ), haftalık konu akışı, ölçme-değerlendirme yöntemleri, AKTS iş yükü ve dersin program çıktılarıyla ilişkisini sistematik şekilde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle, hem öğrencilerin ders hakkında bütüncül bilgiye erişmesini sağlamak hem de kalite güvencesi, akreditasyon ve uluslararası karşılaştırılabilirlik açısından güçlü bir kurumsal dayanak sunmaktadır.

Bu kılavuz, İstanbul Ticaret Üniversitesi bünyesindeki öğretim elemanlarının ders bilgi paketlerini doğru, eksiksiz ve standartlara uygun biçimde hazırlamaları için rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Kılavuz; adım adım yönlendirmeler, dikkat edilmesi gereken noktalar ve önerilerle sürecin daha etkin ve tutarlı yürütülmesine katkı sunacaktır.

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Bologna Süreci ve Ders Bilgi Paketlerinin Önemi

Bologna Süreci, yükseköğretimde kalite güvencesi, uluslararası tanınırlık ve öğrenci hareketliliğini destekleyen ortak bir çerçeve sunmaktadır. Ders bilgi paketleri ise bu sürecin en temel yapı taşlarından biridir. Her dersin açık, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir biçimde tanımlanması, üniversitenin eğitim programlarını şeffaf hale getirirken öğrencilerin akademik yolculuklarını da daha öngörülebilir kılmaktadır.

1.2. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ile İlişki

Ders öğrenim çıktıları (DÖÇ), program öğrenim çıktıları (PÖÇ) ve TYÇ ile uyumlu biçimde hazırlanmalıdır. Bu uyum hem dersin ölçülebilir hedeflerini somutlaştırır hem de kalite değerlendirmelerinde üniversitenin güçlü bir konumda olmasını sağlar.

1.3. Ders Bilgi Paketlerinin Amacı ve Kullanım Alanı

Ders bilgi paketlerinin doğru ve eksiksiz doldurulmasının amacı:

- Dersin içeriğini, öğrenim çıktılarıyla ilişkisini ve ölçme-değerlendirme yöntemlerini standart biçimde tanımlamak,
- Öğrencilere ve paydaşlara şeffaf bilgi sağlamak,
- Kurumsal kalite güvencesine katkıda bulunmak.

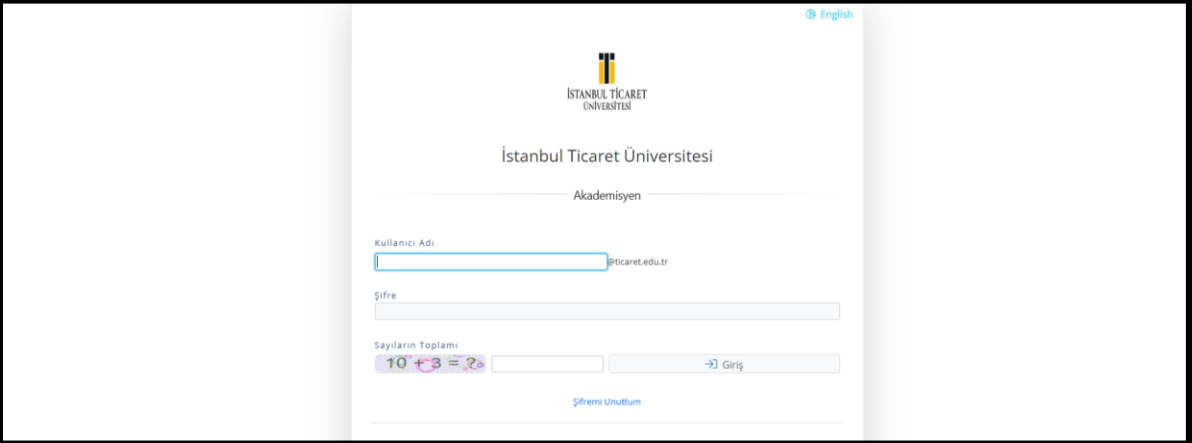
1.4. Sisteme Giriş

Ders bilgi paketleri, Öğrenci Bilgi Sistemi (ÖBS – Proliz) üzerinden girilmektedir.

Adımlar:

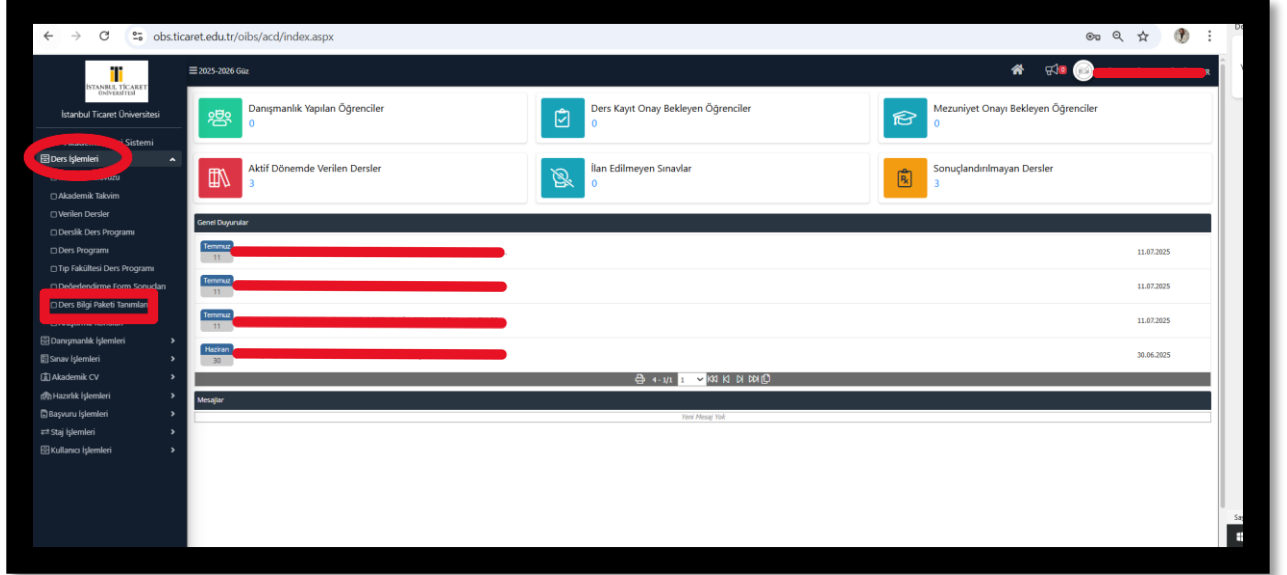
1. <https://obs.ticaret.edu.tr/oibs/acd/login.aspx> adresine giriniz.
2. Açılan ekranda “Akademisyen Girişi” sekmesine tıklayınız.
3. Kurumsal kullanıcı adı ve şifreniz ile sisteme giriş yapınız.

Şekil 1. ÖBS Giriş Sayfası Ekranı

4. Sisteme giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan **“Ders İşlemleri → Ders Bilgi Paketi Tanımları”** sekmesine tıklayarak ilgili modüle geçiş yapınız.

Şekil 2. Akademik Bilgi Sistemi Ana Ekranı

2.2.4. Yöntem ve Teknikler

Açıklama: Dersin hangi yöntemlerle işleneceği belirtilir.

Dikkat Edilecekler: Birden fazla yöntem kullanılacaksa hepsi açıkça belirtilmelidir. Yöntemlerin dersin niteliğine uygun olmasına dikkat edilmelidir. Türkçe ve İngilizce kutular aynı içerikle uyumlu doldurulmalıdır.

2.2.5. Ölçme ve Değerlendirme Sistemi

Açıklama: Öğrencilerin başarısını ölçmek için kullanılacak sınav, ödev, proje vb. yöntemler.

Dikkat Edilecekler: Tüm değerlendirme yöntemleri tabloya işlenmeli. Yüzdelik oranların toplamı mutlaka %100 olmalıdır. Vize, final, ödev, sunum ve proje oranları açık şekilde belirtilmelidir.

2.2.6. AKTS Yüğü Tablosu

Açıklama: Dersin öğrenciye getirdiği iş yükünün (saat bazında) hesaplandığı tablodur.

Dikkat Edilecekler: Ders saati, sınav hazırlığı, proje, ödev, sunum gibi tüm etkinlikler işlenmelidir. Toplam iş yükü AKTS değeri ile uyumlu olmalıdır

2.2.7. Ders Kategorisi

Açıklama: Dersin müfredat içindeki dağılımını gösteren kısımdır. Burada Temel Bilimler, Mühendislik Tasarımı, Sosyal Bilimler, Sağlık Bilimleri, Meslek Bilimleri, Alan Bilgisi, Genel Eğitim, Diğer olmak üzere 8 alt kategori bulunmaktadır. Her ders, bu kategorilerden birine veya birkaçına göre oranlanır.

Dikkat Edilecekler: Oranların toplamı mutlaka %100 olmalıdır. Dersin içeriğine uygun olmayan kategorilere oran verilmemelidir. Birden fazla kategori seçilecekse eğer, dağılım mantıklı ve dersin ağırlığını yansıtacak şekilde yapılmalıdır.

2.2.8. Dersin Kaynakları

Açıklama: Ders kapsamında kullanılacak temel (zorunlu) ve yardımcı (önerilen) kaynaklar ile öğretim elemanı tarafından öğrencilere sunulacak ek materyaller bu bölümde belirtilir. Kaynaklar kitap, makale, ders notları, raporlar veya dijital içerikler olabilir.

Dikkat Edilecekler: Kaynaklar güncel, güvenilir ve dersin içeriğiyle doğrudan ilişkili olmalıdır. Paylaşılan materyaller (ders notları, sunumlar, makaleler) telif haklarına uygun olmalıdır.

2.2.9. Staj Durumu

Açıklama: Bu alan, dersin bir staj yükümlülüğü olup olmadığının belirtildiği kısımdır.

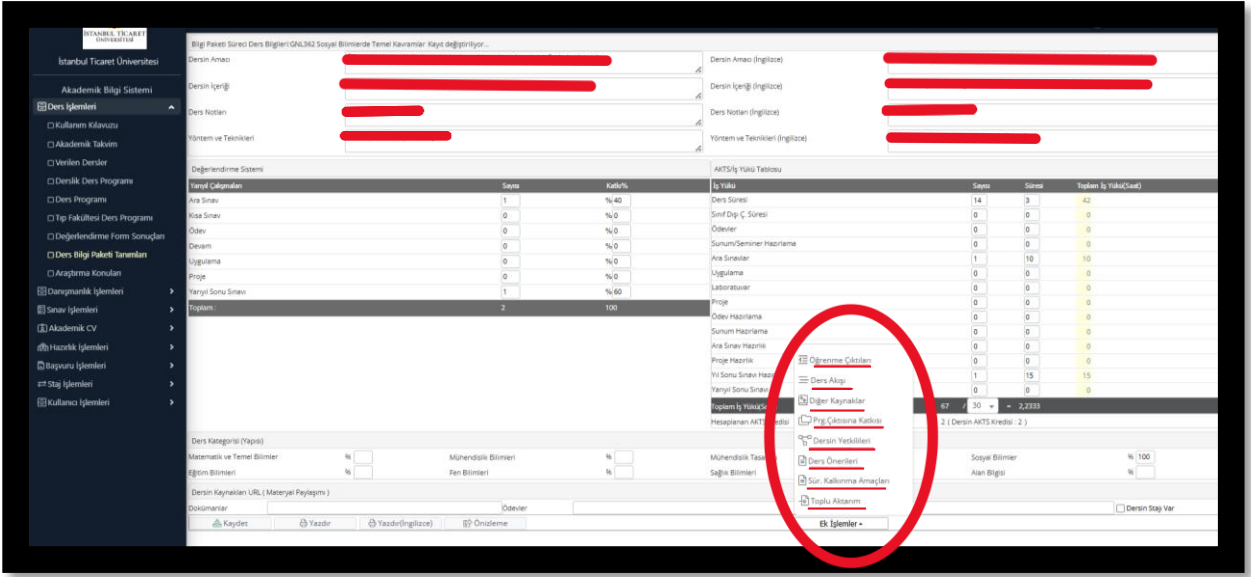
Dikkat Edilecekler: Dersin müfredatında zorunlu staj yer alıyorsa mutlaka işaretlenmelidir.

3. EK İŞLEMLER MODÜLÜ

Bu bölümde ders bilgi paketine ilişkin tamamlayıcı bilgiler tanımlanır. Düzenleme ekranının en sonunda yer alan **“Ek İşlemler”** sekmesi üzerinden;

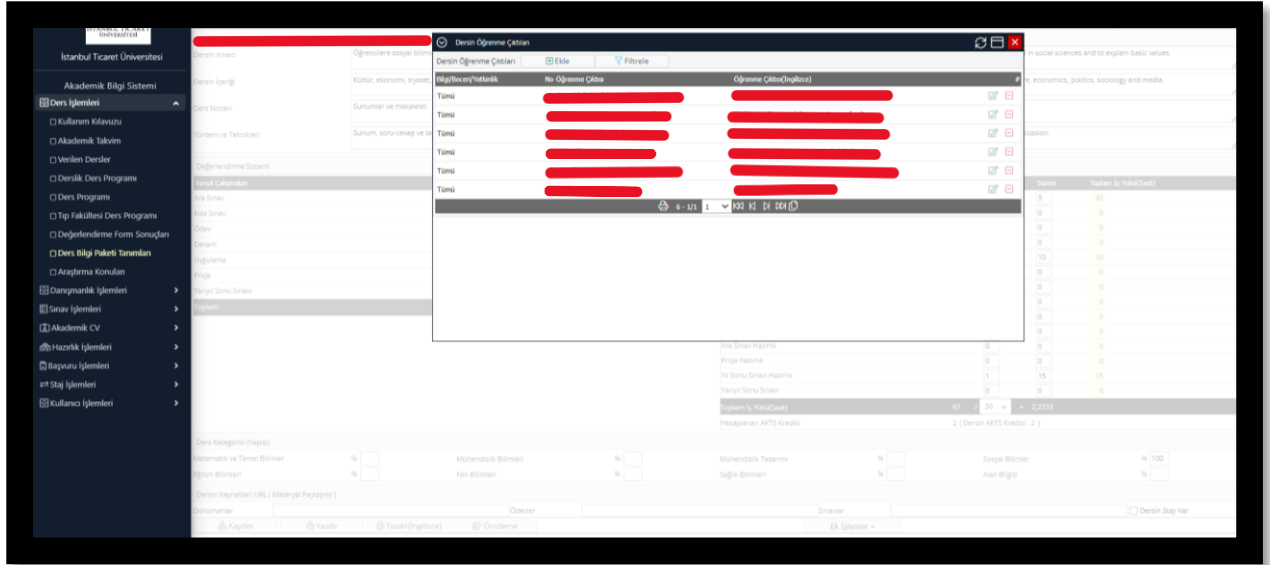
- Öğrenme Çıktıları,
- Ders Akışı,
- Diğer Kaynaklar,
- Program Çıktısına Katkısı,
- Dersin Yetkilileri,
- Ders Önerileri
- Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
- Toplu Aktarım alanları düzenlenir.

Şekil 6. Ek İşlemler Modülü Ekranı

3.1. Öğrenme Çıktıları

Şekil 7. Öğrenme Çıktıları Ekranı

Açıklama

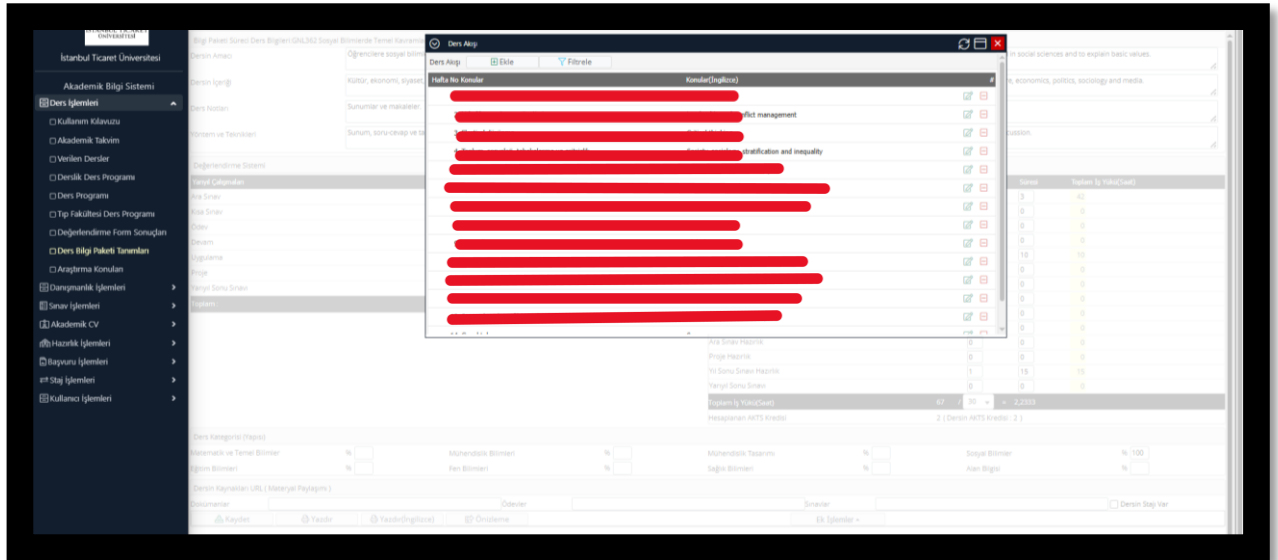
- Bu bölümde dersin sonunda öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikler tanımlanır. Öğrenme çıktıları, öğrencilerin ders sonunda neleri yapabildiğini, hangi bilgi ve becerilere sahip olduğunu gösterir. Türkçe ve İngilizce alanlar birlikte doldurulmalıdır.

Dikkat Edilecekler

- Öğrenme çıktıları ölçülebilir fiillerle yazılmalıdır (Ör. tanımlar, açıklar, uygular, analiz eder).
- Türkçe ve İngilizce öğrenme çıktıları birebir örtüşmeli ve aynı anlamı taşımalıdır.
- Çıktıların sayısı dersin kapsamına uygun olmalı ne çok az ne de gereksiz fazla olmalıdır.
- Çıktılar, program öğrenme çıktıları (PÖÇ) ile uyumlu olmalıdır.
- Belirsiz ifadelerden (Ör. “Öğrenci konuya hâkim olur”) kaçınılmalı; somut ve değerlendirilebilir ifadeler tercih edilmelidir.

3.2. Ders Akışı

Şekil 8. Ders Akışı Ekranı

Açıklama

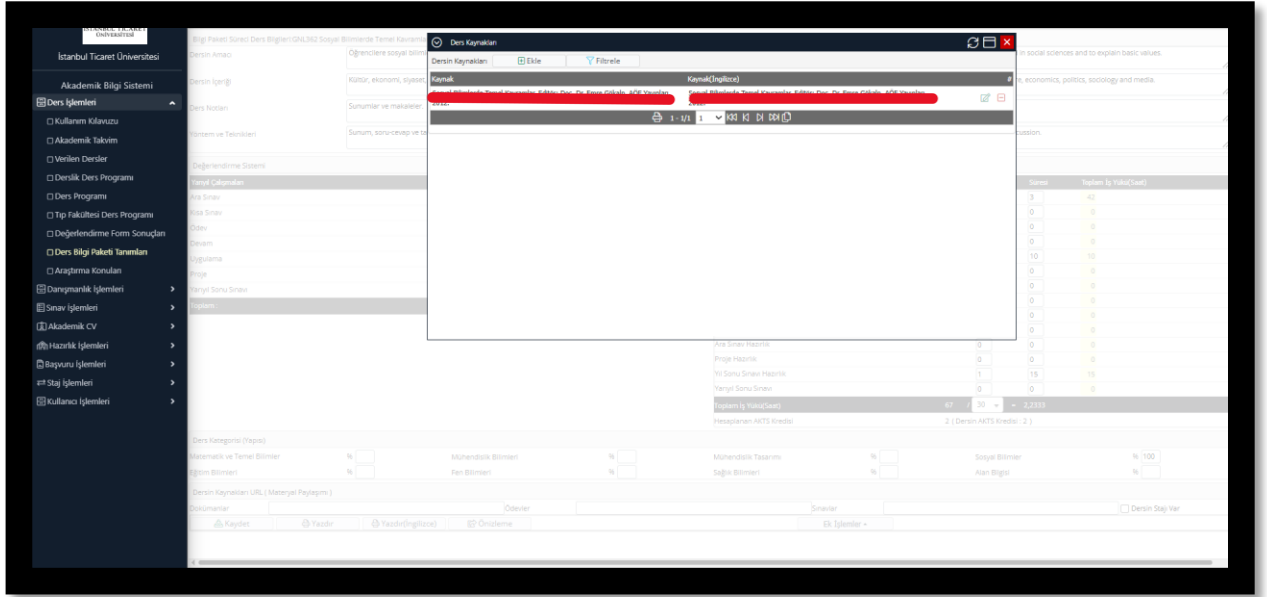
- Bu bölümde dersin haftalara göre işlenecek konuları tanımlanır. Her hafta için konu başlıkları hem Türkçe hem İngilizce olacak şekilde sisteme girilir.

Dikkat Edilecekler

- Her haftaya ait konu başlığı net, kısa ve anlaşılır olmalıdır.
- Türkçe ve İngilizce alanlar aynı içeriği yansıtmalıdır.
- Haftalar arasında mantıksal bir bütünlük bulunmalı, konular birbirini takip etmelidir.
- Ara sınav, final veya uygulama haftaları da tabloda mutlaka belirtilmelidir.
- Dersin haftalık akışıyla içerik ve öğrenme çıktıları arasında uyum olmalıdır.

3.3. Diğer Kaynaklar

Şekil 9. Diğer Kaynaklar Ekranı

Açıklama

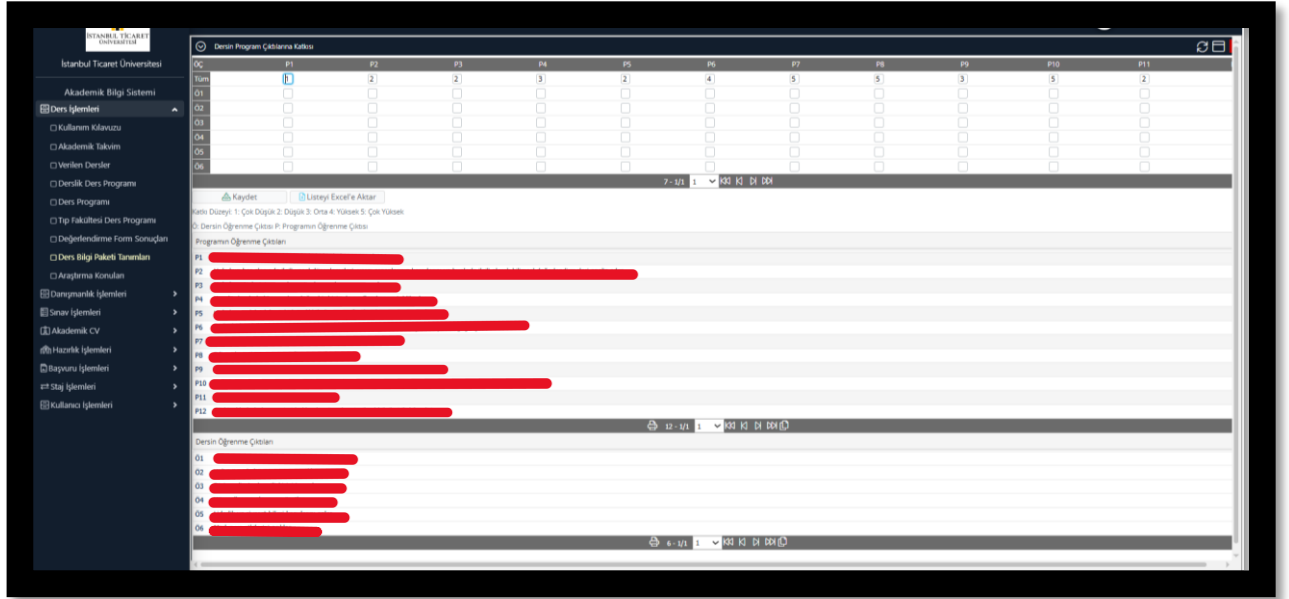
- Bu bölümde, dersin işlenişinde kullanılabilecek ek kaynaklar tanımlanır. Temel ders kitabı dışında, öğrencilere önerilen kitap, makale, rapor veya dijital içerikler buraya eklenir. Kaynak bilgileri hem Türkçe hem İngilizce alanlara girilmelidir.

Dikkat Edilecekler

- Kaynaklar güncel, güvenilir ve dersin içeriğiyle doğrudan ilgili olmalıdır.
- Kütüphane veri tabanında yer alan kaynaklar eklenmelidir. Eğer kaynak yoksa kütüphane veri tabanı için satın alma talebinde bulunulmalıdır.
- Türkçe ve İngilizce alanlara aynı kaynak bilgileri girilmelidir.
- Gereksiz uzun kaynak listelerinden kaçınılmalı, öğrenciye yol gösterici nitelikte seçilmiş kaynaklar belirtilmelidir.
- Kaynak künyeleri tam olmalı (yazar, yıl, eser adı, yayınevi vb.).

3.4. Program Çıktısına Katkısı

Şekil 10. Program Çıktısına Katkısı Ekranı

Açıklama

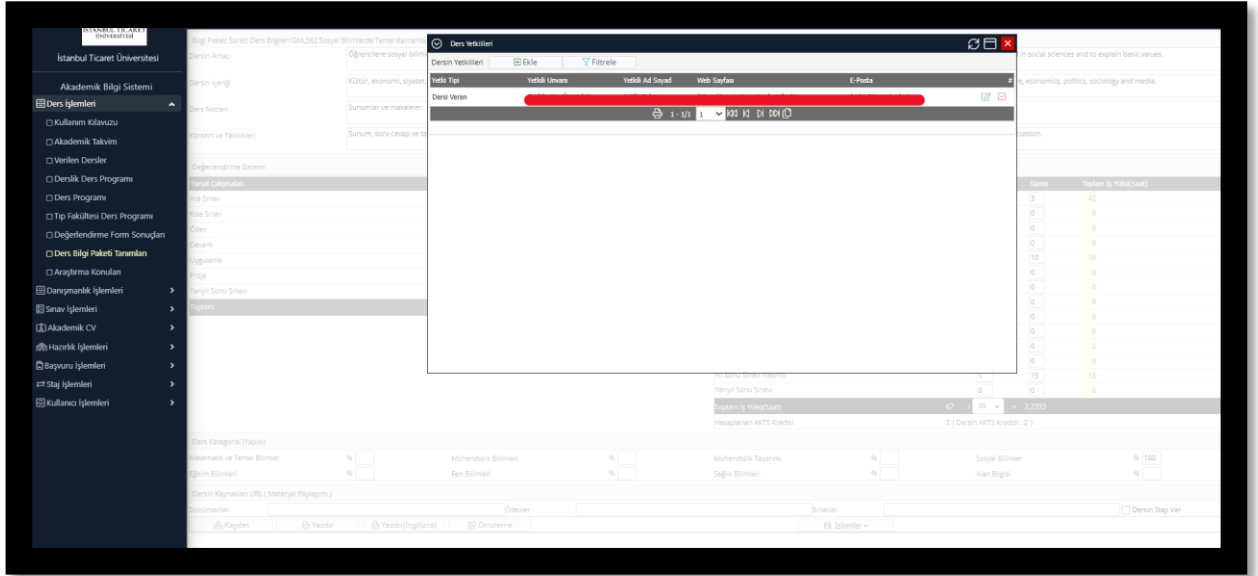
- Bu bölümde, dersin öğrenme çıktılarının program öğrenme çıktıları (PÖÇ) ile ilişkisi tanımlanır. Her bir ders öğrenme çıktısı, ilgili program çıktısına katkı düzeyine göre işaretlenir.

Dikkat Edilecekler

- Tabloda yer alan program çıktıları (P1, P2, P3....) ile dersin öğrenme çıktıları eşleştirilmelidir.
- Katkı düzeyi, sistemde yer alan ölçeğe (Ör. 1: Çok Düşük, 2: Düşük, 3: Orta, 4: Yüksek, 5: Çok Yüksek) uygun olarak işaretlenmelidir.
- Hiçbir ders öğrenme çıktısı boş bırakılmamalı, mutlaka en az bir program çıktısı ile eşleştirilmelidir.

3.5. Dersin Yetkilileri

Şekil 11. Dersin Yetkilileri Ekranı

Açıklama

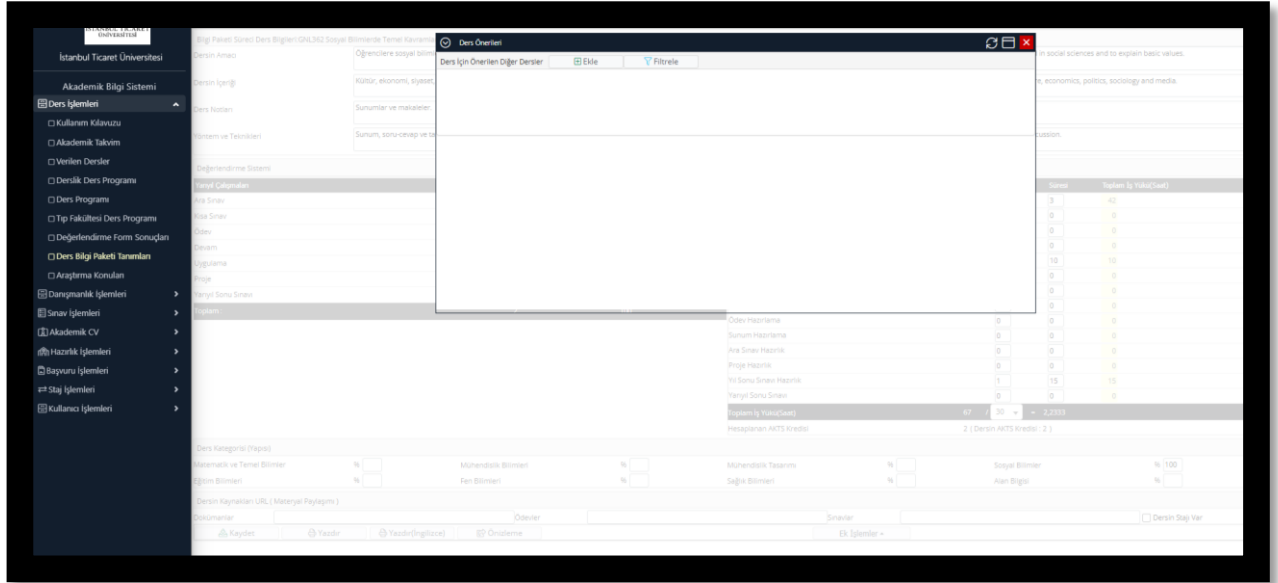
- Bu bölümde, dersi yürüten öğretim elemanına ilişkin bilgiler tanımlanır. Ders sorumlusu olan akademisyen(ler)in adı, soyadı, web sayfası ve e-posta adresi buraya girilir.

Dikkat Edilecekler

- Dersi yürüten öğretim elemanı(ları) mutlaka eklenmelidir.
- Ad, soyad, unvan bilgileri eksiksiz ve doğru yazılmalıdır.
- Kurumsal e-posta adresi kullanılmalı, kişisel e-postalar yazılmamalıdır.
- Eğer derste birden fazla öğretim elemanı görev alıyorsa, tüm yetkililer sisteme eklenmelidir.

3.6. Ders Önerileri

Şekil 12. Ders Önerileri Ekranı

Açıklama

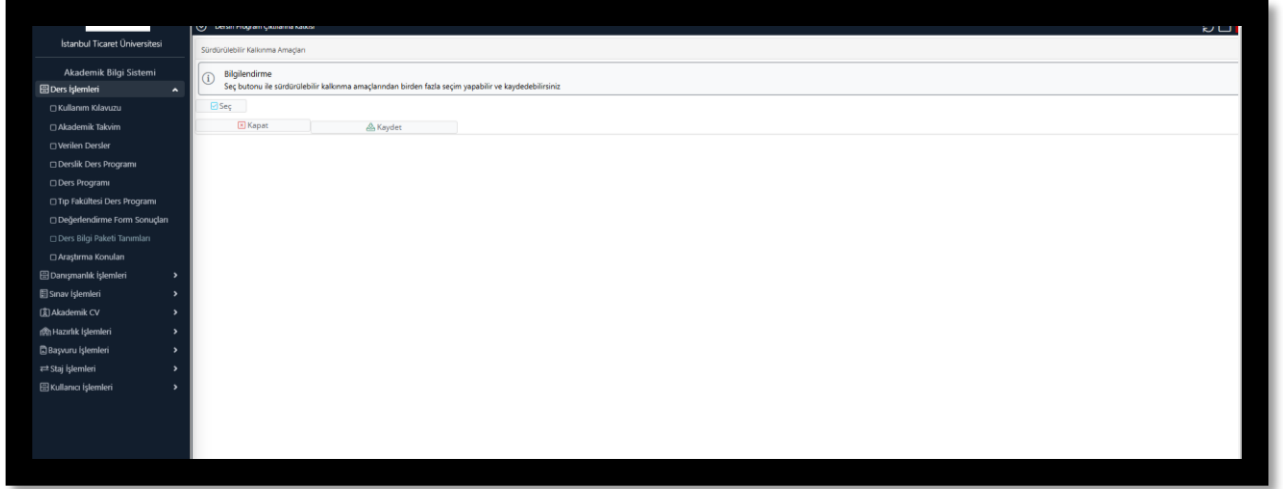
- Bu bölümde, ilgili dersle bağlantılı olarak öğrencilere önerilebilecek diğer dersler tanımlanır. Böylece öğrenciler, dersin tamamlayıcısı niteliğinde olabilecek veya benzer konuları kapsayan derslere yönlendirilebilir.

Dikkat Edilecekler

- Ders önerileri, programın bütünlüğünü destekleyecek şekilde yapılmalıdır.
- Sadece ilgili ve içerik açısından bağlantılı dersler eklenmelidir.
- Önerilen derslerin kodları ve adları doğru girilmelidir.
- Hem zorunlu hem de seçmeli derslerden uygun olanlar eklenebilir.

3.7. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Şekil 13. Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Ekranı

Açıklama

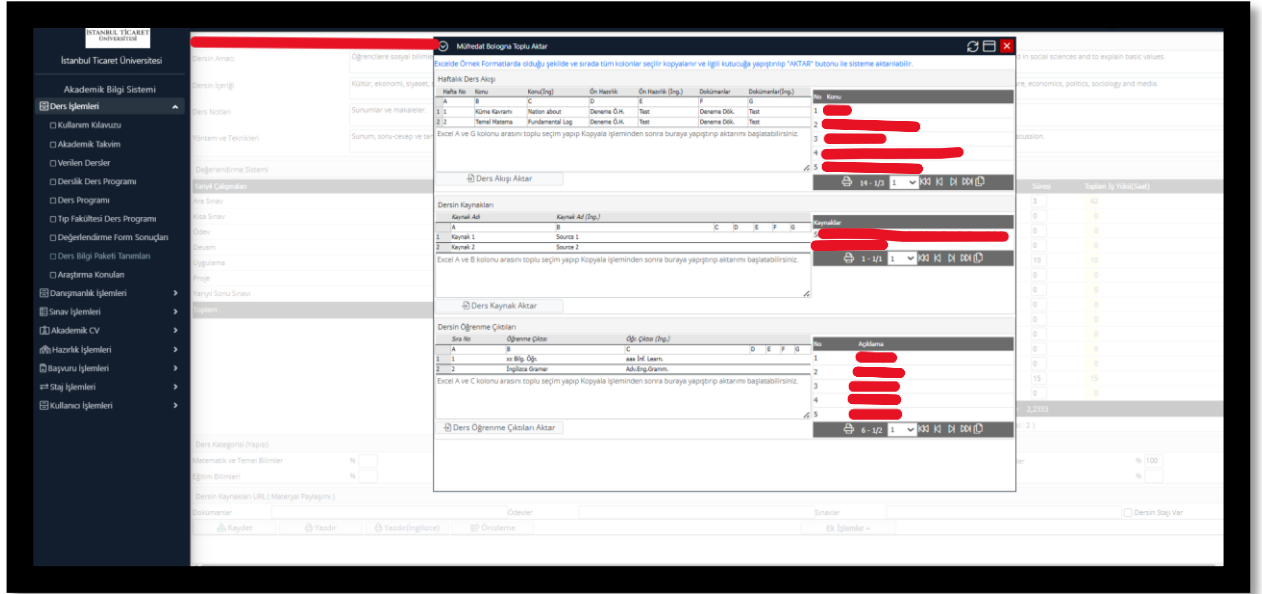
- Bu bölümde dersin, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) [Sustainable Development Goals, SDG] ile ilişkisi tanımlanır. Dersin içeriğine katkı sağlayan amaçlar işaretlenerek kaydedilir.

Dikkat Edilecekler

- Dersin doğrudan katkı sağladığı SKA maddeleri seçilmelidir.
- İlgisiz amaçlar işaretlenmemeli; yalnızca dersin çıktılarıyla örtüşen amaçlar belirtilmelidir.
- Birden fazla amaç seçilebilir, ancak seçimin gerekçesi dersin içeriğiyle tutarlı olmalıdır.
- Seçim yapılmazsa dersin SKA katkısı görünmez; bu nedenle mutlaka kontrol edilmelidir.

3.8. Toplu Aktarım

Şekil 14. Toplu Aktarım Ekranı

Açıklama

- Bu bölüm, ders bilgi paketinde daha önce tanımlanmış olan içeriklerin (ders akışı, kaynaklar, öğrenme çıktıları vb.) başka derslere toplu olarak aktarılmasını sağlar. Böylece aynı veya benzer içeriklere sahip derslerde veri girişinde tekrar yapılmasına gerek kalmaz.

Dikkat Edilecekler

- Aktarım yapılacak ders dikkatle seçilmeli, yanlış derslere içerik kopyalanmamalıdır.
- Sadece ilgili alanlar (ders akışı, kaynaklar, öğrenme çıktıları vb.) işaretlenerek aktarılmalıdır.
- Aktarım sonrası bilgiler mutlaka kontrol edilmeli ve gerekirse düzeltme yapılmalıdır.
- Toplu aktarım, zaman kazandırmak için kullanılmalı; içerik uyuşmazlığı yaratacak derslere uygulanmamalıdır.

4. DERS BİLGİ PAKETLERİ KONTROL LİSTESİ

➤ Ders Bilgi Paketi Tanımları

Dersin Amacı

- Dersin amacı açık ve ölçülebilir fiillerle yazıldı mı?
- Türkçe ve İngilizce içerik uyumlu mu?

Dersin İçeriği

- Ders içeriği kısa, öz ve temel konuları kapsıyor mu?
- Türkçe ve İngilizce içerik uyumlu mu?

Ders Notları

- Öğretim elemanı notları girildi mi?
- Türkçe ve İngilizce alanlar aynı mı?

Yöntem ve Teknikler

- Kullanılacak yöntem ve teknikler belirtildi mi?
- Türkçe ve İngilizce alanlar uyumlu mu?

Ölçme-Değerlendirme Sistemi

- Tüm değerlendirme yöntemleri tabloya işlendi mi?
- Yüzdelik oranların toplamı %100 oldu mu?

AKTS Yüğü Tablosu

- Tüm iş yüğü unsurları (ders saati, ödev, sınav, proje vb.) eklendi mi?
- Toplam iş yüğü AKTS değeriyle uyumlu mu?

Ders Kategorisi

- Ders kategorisi işaretlendi mi gerekliyse oranlamalar yapıldı mı?
- Toplam %100 ediyor mu?

Dersin Kaynakları

- Temel ve yardımcı kaynaklar güncel mi?
- Kütüphane veri tabanında yer alan kaynaklar eklendi mi?
- Kaynaklar kütüphanede yer almıyorsa kütüphaneye bu kaynakların temin edilmesi için talepte bulunuldu mu?
- Kaynak künyeleri eksiksiz mi?

Staj Durumu

- Dersin staj yükümlülüğü varsa işaretlendi mi?

➤ **Ek İşlemler**

Öğrenme Çıktıları

- Öğrenme çıktıları ölçülebilir fiillerle yazıldı mı?
- Türkçe ve İngilizce çıktılar birebir uyumlu mu?

Ders Akışı

- Haftalık ders akışı girildi mi?
- Ara sınav ve final haftaları belirtildi mi?

Diğer Kaynaklar

- Ek kaynaklar eklendi mi?
- Türkçe ve İngilizce alanlarda aynı bilgiler var mı?

Program Çıktısına Katkısı

- Tüm ders öğrenme çıktıları program çıktıları ile eşleştirildi mi?
- Katkı düzeyleri (1–5) mantıklı seçildi mi?

Dersin Yetkilileri

- Dersi veren öğretim elemanı(ları) sisteme eklendi mi?
- Ad, soyad, unvan ve kurumsal e-posta doğru mu?

Ders Önerileri

- İlgili ve bağlantılı dersler önerildi mi?

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

- Dersin katkı sağladığı SKA maddeleri seçildi mi?

Toplu Aktarım

- İçerik aktarımı yapıldıysa, aktarım sonrası bilgiler kontrol edildi mi?

SONUÇ

Ders bilgi paketleri, üniversitenin eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlı, şeffaf ve uluslararası standartlarla uyumlu bir biçimde yürütülmesi için temel araçlardan biridir. Bu kılavuzda sunulan adımlar, ders bilgi paketlerinin hazırlanması ve güncellenmesi sürecinde izlenecek aşamaları açıklığa kavuşturmaktadır. Sisteme girişten ders seçimine, içeriklerin tanımlanmasından ek işlemlere kadar tüm süreçlerin düzenli ve dikkatli bir şekilde yürütülmesi, hem akademik birimlerin iş yükünü azaltmakta hem de öğrencilerin öğrenim süreçlerine yönelik daha öngörülebilir bir yapı sunmaktadır.

Sürecin etkin biçimde işletilmesi; öğrenme çıktılarının program çıktılarıyla uyumunun sağlanmasına, ölçme-değerlendirme sistemlerinin şeffaflaştırılmasına, ders içeriklerinin güncel tutulmasına ve eğitim kalitesinin sürekli iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, Türkçe ve İngilizce alanların uyumlu doldurulması ve kütüphane veri tabanı ile entegre kaynakların kullanılması hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kalite güvencesi açısından önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, bu kılavuzun rehberliğinde yürütülecek her güncelleme ve kontrol, üniversitenin kurumsal yapısını güçlendirecek; öğrencilerin, öğretim elemanlarının ve paydaşların daha nitelikli bir akademik deneyim yaşamasına olanak sağlayacaktır.